

RUSI NA BOLGARSKI MEJI

Rdeča armada je včeraj vkorakala v Bukarešto, glavno mesto Rumunske. Bukarešto je prvo osiško mesto, ki so ga zavzeli Rusi. Nekaj dni so mesto držale rumunske čete, zveste novi rumunski vladi, ki se je odločila, da zapusti zvezo z Nemčijo in se pridruži zaveznikom.

Ko je v Moskvi 324 topov oddalo po 24 salve, je bila v Kremlju rumunska komisija za premirje in je z vnanjim komisarjem Vjačeslavom M. Molotovom sestavljala določbe za izid Rumunske iz Hitlerjevega tabora.

Na Rdečem trgu je med streljanjem stal Donald Nelson načelnik urada za vojno produkcijo, ki je ravno dospel v Moskvo na poti na Kitajsko. Z velikim zanimanjem je gledal umetni ogenj rdečih, zelenih, belih in modrih raketov, ki so se dvigali 2-krat tako visoko kot običajno.

Ta pozdrav je bil v počast generalu Rodionu J. Malinovske-

mu in njegovi drugi ukrajinski armadi, ki je s svojim neverjetno naglim prodiranjem zavzela Bukarešto.

V svojem prodiranju proti Bukarešti je rdeča armada vjela nad 7000 Nemcev, med njimi tudi bivšega poveljnika posadke v Jasiju, generala Stingela. Med mrtvimi so na bojišču našli generala Mieka, poveljnika četrtega nemškega armadnega zbora. Na poti proti Bukarešti so Rusi osvojili nad 250 objudjenih krajev.

Na drugi rumunski fronti prodira tretja ukrajinska armada generala Ivana I. Tolbu-

hina zapadno in južno od Constante ob Črnem morju ter je zavzela Basarabi, Mangalia, Carmen Sylva, Medigidia in Caraomer na meji Bolgarske.

Na Poljskem je prva beloruska armada maršala Konstantina Rokosovskega odbila silno močne nemške protinapade s tanki in infanterijo severno od Varšave in je zavzela Radzymin, 11 milj severovzhodno od Prage, kakor tudi Rudo, Alkesandrov, Dzielnie in Zenonov.

Nemci so izgubili 27 tankov in osem aeroplanov.

Na Rumunskem so Rusi v položaju, da morejo vdariti v sme-

ri proti Beogradu, ki je od Bukarešte oddaljen nekaj manj kot 160 milj.

V Ploestiju je več požarov, ki so jih zanetili Nemci, toda vseh petrolejskih naprav niso imeli časa zažgati.

Ko so v nepregledni vrsti tanki, topovi in truki drčili po glavnih ulicah Bukarešte, je množica na ruske vojske metala cvetlice.

Rusi pode razbito nemško armado čez Transilvanske Alpe ter so očistili pot za prodiranje proti Jugoslaviji, kjer se bodo združili z osvobodilno vojsko maršala Tita.

O Jugoslaviji...

POPOLNA KOORDINACIJA PARTIZANOV S ZAVEZNIKI

Specialen poročevalec Associated Pressa, Joseph Morton, ki predstavlja celokupni ameriški tisk na osvobojenem teritoriju Jugoslavije, javlja da so bili narejeni načrti za maksimalno koordinacijo vojniških operacij med zavezniki silami v Italiji in Narodne osvobodilne vojske v Jugoslaviji na sestanku Churchilla in generala Wilsona s maršalom Titom, ki se je vršil pred kratkim. V bližnji bodočnosti se lahko pričakuje skupne akcije britanske in ameriške vojske na širši bazi.

Poleg razgovora si Churchillom, je maršal Tito razgovarjal s ameriškim generalom Ira C. Eaker-om, glavnim komandantom Sredozemskih zračnih sil, s vice-maršalom William Elliotom, komandantom novo-ustanovljene Balkanske zračne sile, s generalom Harold Alexanderom, glavnim komandantom zavezniške vojske v Italiji, ter s brigadirskim generalom William Donovanom, direktorjem ameriškega urada Office of Strategic Services in s predsednikom kraljevske jugoslovanske vlade, dr. Ivan Šubašičom.

Tito je povdaril specialni značaj njegovih razgovorov s generalom Donovanom, ker je vzelo dolgo časa predno se je spoznalo v Ameriki o resnični in stvarni situaciji v Jugoslaviji.

Na svojem sestanku s Churchillom, je Tito uspel, da osigura več pošiljk orožja za Narodno osvobodilno vojsko.

Tito je dosegel popolnen sporazum s Šubašičem o razpolaganju jugoslovanske kraljevske mornarice. Ostali del razgovora se nanaša na jugoslovansko vojsko in na jugoslovansko zlato, ki se neha za zamrznjeno v inozemstvu, ter na prejem pomoči od UNRRA.

Končni sporazum kraljevske vlade s Nacionalnim Komitetom osvoboditve je dejal Tito zavisi od sledečih predpogojev:

koliko bo vlada delala za narod in za Narodno osvobodilno vojsko;

do kakšne mere bo ta vlada popravila napake prejšnjih vlad, ki so delovale proti narodu in —

do katere mere dela za zedinjenje vseh nacionalnih sil. (Zojša.)

Dr. Stojan Gavrilović je imenovan za pomočnika ministrstva zunanjih zadev vlade Jugoslavije

Dr. Stojan Gavrilović, bivši svetnik ministrstva zunanjih zadev Jugoslavije, je potom kraljevega ukaza imenovan za ministra-pomočnika ministrstva zunanjih zadev kraljevine Jugoslavije.

Dr. Stojan Gavrilović je pred kratkim odpotoval iz New Yorka na poziv jugoslovanske vlade. Za časa svojega bivanja v Združenih državah se je aktivno udeleževal pri tiskajšnjem delovanju za zmago demokratične Jugoslavije in javno propagiral idejo Narodnega osvobodilnega gibanja, pod vodstvom maršala Tita. — Zojša.

Jugoslavija bo zahtevala odškodnine od Bolgarske.

London, 29. avgusta. (ONA) — Dobro podučeni poznavalci balkanskih razmer trde danes, v zvezi z novicami o bolgarski prošnji za premirje, da bo zahtevala Jugoslavija poravnava vse prizadete škode katere so krive bolgarske okupacijske čete. Poleg tega bo zahtevala tudi kaznovanje vseh onih članov zasedbenih čet, ki so se obnašali nezakonito.

Jugoslovanski ministrski predsednik dr. Ivan Šubašič bo naznanil stališče Jugoslavije glede ureditve razmer s Bolgarijo angleškemu zunanjemu ministru Anthony Edenu, s katerim se namerava sestati v kratkem.

Pravijo, da bo dr. Šubašič izjavil, da bo Jugoslavija šele po poravnavi odškodnine in drugih zahtev, obnovila svoje staro prijateljsko razmerje z bolgarsko državo, s katero utegne

morda celo stopiti v zvezo radi ustanovitve skupne federativne organizacije balkanskih narodov.

Mogoče pa je, da se bodo pojavile težkoče v pogledu take federacije, ker bo treba v tem pogledu upoštevati tudi Grčijo, s katero ima Jugoslavija prijateljsko zvezo, tako da bi brez nje Jugoslavija najbrže nerada vstopila v federacijo. Grčija pa je ona dežela, ki je največ trpela od bolgarske okupacije, ter bo brez dvoma zahtevala, da ji Bolgarska poravnava vso škodo in do dobra likvidira to trpko preteklost, predno bo pripravljena, da se pogaja z Bolgarijo o kakšnih načrtih glede bodočnosti.

BOLGARSKA PROŠNJA ZA PREMIRJE

Kairo, 29. avgusta (ONA) — Bolgarija izpolnjuje korak za korakom vse pogoje, ki so ji bili stavljeni od anglo-ameriških predstavnikov v teku pogajanj, ki so se vršila v Turčiji.

Radio Zofija je včeraj objavil, da so proti-židovske mere in ukrepi odpravljeni. Tudi to je bila ena onih točk, katero so predstavniki Anglije in Amerike navedli kot predpogoje vsakega nadaljnjega razpravljanja.

Celo že prej pa je bila bolgarska vlada objavila, da zapušča nemške čete bolgarsko ozemlje. Tudi to je bil predpogoj anglo-ameriških predstavnikov za nadaljna pogajanja.

Trenotno je edina zahteva, katero morajo Bolgari še izpolniti, ta, da umaknejo svoje zasedbene čete iz ozemlj Grčije in Jugoslavije. Čim bo ta zahteva izpolnjena — a računajo, da se bo zgodilo že jako kmalu — bo zadovoljeno vsem onim zahtevam, katere so zavezniški staveli kot predpogoje premirja.

Zelo verjetno je, da bo objavljen sklep premira z Bolgarijo v Washingtonu ali v Londonu. Kako Moskva o tem misli, nam je razodel radio Moskva, ki je v teku ene svojih oddaj objavil poročilo sovjetske agenture TASS, ki pravi, da je bolgarska trditve, da bodo ostali nevtralni, "popolnoma nezadostna".

KAJ JE S FINSKO?

Stockholm, 28. avgusta (ONA) — Eden finskih bankirjev, ki se nahaja na obisku v Stockholmu, je dejal danes, da bo Finska ušla ven iz vojne že v teku prihodnjih sedem dni.

Potrdil je, da je preokret v Rumuniji in na Bolgarskem v Helsinkiju napravil izredno globok vtis. Dalje je povedal, da je več političnih osebnosti izjavilo baronu Gustavu Mannerheimu, predsedniku Finske, da njegova politika "glej in čakaj" zdaj ni več mogoča, ter da je postalo neobhodno potrebno, da se osnuje nova vlada, razven, ako sedanja ukrene takoj in brez odloga vse potrebno. Delavske politične skupine pa so celo sprejele nekatere resolucije, ki izražajo nepotrpežljivost.

Dobro informirani krogi v Stockholmu pa celo trde, da so na novo vpostavljene zveze med Rusijo in Finsko. Komite švedskega parlamenta za zunanje zadeve se ima sestati jutri, in sicer najbrže radi važnih novic iz Finske.

Roosevelt in Churchill se bosta kmalu sestala

Sedaj izgleda zagotovljeno, da se bosta v teku meseca sestala predsednik Roosevelt in Churchill, da izdelata načrt za kontrolo Nemčije, ki se ji naglo bliža poraz, in za povojno varnost zapadne Evrope.

Na tem sestanku se bosta tudi dogovorila z angleško popolno vdeležbo v vojni proti Japonski, ki bo enkrat Nemčija poražena.

Ako bo na tem sestanku navzoč tudi Stalin, ni znano. Vnanji ministri treh velesil so v Moskvi postavili zavezniško posvetovalno komisijo. V preteklosti so tri velesile vojaško in politično sodelovale in je bil v skupnem sporazumu izveden vpad v severno Afriko, vpad v Evropo in medtem ko so se Amerikanci in Angleži bojevali v zapadni Evropi, se je Rusija borila na vzhodu. Zato se nekateri diplomatje čudijo, zakaj nobeno poročilo iz Washingtona in Londona ne omenja, da bo pri sestanku med Rooseveltom in Churchillom navzoč tudi Stalin.

Amerikanci pri Maginotovi črti

Ameriški tanki so včeraj drčili dalje proti vzhodu in prevozili 50 milj ter vdarili čez Meuse v Maginotovo obrambno črto ob belgijski meji; drugi oddelek pa je niže proti jugovzhodu prišel v Argonski les 70 milj od nemške meje.

Prva ameriška armada generala Courtney Hodgesa je obkolila sloviti trdnjavi Sedan in Mezieres-Chateville v Ardenih, kjer so vrata v Belgijo; tretja armada generala Pattona v Argonih pa je od Verduna oddaljena še 19 milj.

Na 200 milj dolgi fronti se Nemci v veliki zmesnjavi umikajo proti svoji meji. Zavezniški nepričakovano naglo napredujejo in Nemci se le slabo branijo, tako da je mogoče pričakovati, da bodo zavezniški poglani Nemci iz Francije že v enem tednu.

Na zapadnem krilu fronte je druga angleška armada v treh dneh napredovala 77 milj in je zavzela Amiens, je prekoračila Sommo, ki je zadnja velika reka pred Reno, ter je vdrla v Maily-Maillet ob robu Pas de Calais.

Angleži so zasedli na razdaljo 100 milj obrežja, od koder so Nemci pošiljali svoje robo-

tne aeroplane nad Anglijo. Na tem kraju so imeli Nemci 140 vzletišč za robote. Kanadčani so zavzeli pristanišče Rouen ob Seini in so drčili dalje za bežetimi Nemci do Totesa, ki je oddaljen od Dieppe samo 15 milj.

Zadnja nemška črta, ki je še bila sposobna za obrambo v Franciji, je bila razbita.

Sedanji vojni položaj v Franciji je podoben položaju leta 1918: Amerikanci so v ofenzivi v predelu Meuse-Argonne — kjer je bil v prvi svetovni vojni general Patton ranjen — Angleži pa prodirajo skozi Picardy proti stari Hindenburgovi črti v prvi svetovni vojni.

Nek ameriški častnik je z ozirom na naglo prodiranje ameriške armade rekel: "Ne vem, kam gremo. Samo gremo in gremo in bomo šli tako dolgo, da se bomo zdeli ob Ruse. Pred nami ni ničesar več."

SOFIJA SE BO VSAK ČAS PODALA

Kot pravi poročilo iz Kaira, je mogoče vsak čas pričakovati, da se je Bolgarska brezpogojno predala. Rumunska pa se za pogoje premirja pogaja v Moskvi.

Ker se boje, da bi bili odrezani na Grškem in na Dodekaneskih otokih, beže Nemci v Turčijo, kjer so internirani. Grški partizani odkrito operirajo v Traciji blizu turške meje v okolici Aleksandroupolisa ob Egejskem morju.

Kairsko poročilo pravi, da bolgarska delegacija pod vodstvom Stoiča Mosbanova ni v nobeni drugi zvezi kot z zavezniškimi zastopniki. Delegacija je po strogo stražo in nikdo ne sme zapustiti poslopja, v katerem so nastanjeni za časa pogajanj.

Opazovalci domnevajo, da bodo Bolgari podpisali brezpogojno predajo z obvezo, da zapustijo vsa ozemlja, ki jih je zasedla bolgarska vojska in dovolijo ruski armadi prosto pot skozi deželo, da napade Nemce. Pogoje za premirje bodo

Bolgarom preložili angleški zastopnik v Kairi lord Moyne, ameriški poslanik pri grški in jugoslovanski vladi Lincoln MacVeagh in nek zavezniški general.

Rusija je obkolila Bolgarsko, da še vedno podpira Nemce in da se nemške bojne ladje skrivajo po bolgarskih pristaniščih Varni in Burgasu in da je 22 nemških ladij prišlo v Rusčuk.

Rusija pravi, da je Bolgarska samo zato izšla iz vojne in razglasila svojo nevtralnost, da dobijo na Balgarskem zavezte Nemci pred zasledovanjem zavezniških armad.

VPAD VELJAL 3000 AEROPLANOV

Osma in deveta ameriška zračna armada sta v 70 dneh od vpada v Normandijo pa do danes izgubili 3000 aeroplanov, ki so popirali vpad in nadaljnje boje v Franciji.

General Eisenhower je sporočil, da so Nemci v Normandiji izgubili 3815 aeroplanov.

VLADA PREVZELA 10 RUDNIKOV

Predsednik Roosevelt je včeraj naročil notranjemu tajniku Ickesu, da naj prevzame deset rudnikov melnega premoga v Pennsylvaniji, ker je v njih zastavkalo 4200 rudarjev.

Predsednik je na priporočilo War Labor Boarda naročil notranjemu tajniku, da zaseže lastnino Rochester and Pittsburgh Coal Co. v Indiana, Pa., kjer je osem rorov in 3200 rudarjev na stavki, in Ford Colliers Co. v Curtisville, Pa., ki ima dva rudnika, v kateri stavka 1000 rudarjev.

Solid Fuel Administration je naznanila, da bodo v rudnikih pričeli delati v ponedeljek in pričakuje, da se bodo vsi stavkarji vrnili na delo.

Predsednika obeh premogarskih družb bosta obratovala ravnatelja pod ameriško zastavo. Na zunaj ne bo nikake izpremembe, temveč bodo rudarji samo delali za vlado in vsakdo, ki bi agitiral za stavko, bo stavljen pred sodišče po Smith-Conally postavi.

Zaradi Delavskega praznika, ne izide v ponedeljek "Glas Naroda", prihodnja številka bo izšla dne 5. septembra. Uprava

Tito se bliža Beogradu

Angleški radio je včeraj sporočil, da je dospela partizanska armada maršala Tita blizu Beograda in da je v mestu že mogoče slišati grmenje topov.

Radio Slobodna Jugoslavija mika proti Savi in Donavi ter je že prej naznanil, da je vojska maršala Tita po zmagah v Srbiji na široki fronti zavila proti severu, da se združi z rdečo armado, ki prihaja iz Rumunske.

Radijsko poročilo pravi, da se partizanska vojska razteza v velikem loku od Ušice v zapadni Srbiji pa do Boljevaca blizu rumunske meje.

"Ta osvobodilna fronta v polkrogu v Srbiji," pravi radijsko poročilo, se stalno po-

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavens Publishing Company, (A Corporation)
Frank Spitzer, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA ORLO LESTO VRIJIA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADOJ
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETET LETA \$2.—.

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Pismo slovenskega begunca

Na pismo našega urednika je slovenski vojni begunec Mr. Filip Spitzer v Fort Ontario, Oswego, N. Y., odgovoril z dolгим pismom, ki je zelo zanimivo in ga na tem mestu objavljamo. Gotovo je to prvo obsežnejše pismo, ki ga je pisal kak begunec iz taborišča Fort Ontario. Pismo se glasi:

Cenjeni gospod urednik! — Vaš cenjeni dopis od 15. t. m. sem z največjim veseljem sprejel. Moja družina, kot tudi jaz se jako veselimo, da tudi tu izhaja slovenski časopis in upamo, da ga bomo lahko stalno čitali.

Bil sem več let v tiskarni v Ljubljani, to je res, ali ne kot fotograf, temveč kot rotacijski strojnik in sicer v tiskarni "Merkur", katera je bila banovinska tiskarna, kar najbrže veste in Vam je znano. V tej tiskarni smo tiskali "Službeni list" v katerem ste izvedeli o raznih zakonih, katere je vlada izdala; potem "Trgovski list", ki je izhajal trikrat tedensko. Ta list je bil za trgovce, kar Vam že naslov pove. Njegov glavni finančni urednik je bil Aleksander Železnikar. Nek drug tedenski časopis, ki je izhajal na 12 straneh je bil "Družinski tehnik". To je bil eden izmed najboljših časopisov, ki je bil bogato ilustriran v 1 ali 3 barvah. Imel je 35.000 naročnikov v Sloveniji, kar je bilo lepo število in je bil pri vsakem jako priljubljen. Prva in druga stran sta bili odrezani za politiko in to anglo-amerikansko naklonjeno. Po okupaciji Ljubljane od italijanske strani je imel list zelo velike težave in bil ukinjen za dolgo časa. Izhajati je začel zopet, ali vedno pod strogim policijskim nadzorom. Tudi na mene so zelo pazili. Imel sem vedno neke stalne spremljevalce, katere sem k sreči prepoznal za tajne agente in se tako lahko od marsikaterih nevarnosti rešil.

Sedaj pa naj začnem z onim, za kar ste me prosili v Vašem pismu. Mogel bi Vam noč in dan pisati o onih žalostnih dogodkih, ki so se odigrali v naši domovini po njenem zločinu. Napisal pa Vam bom samo nekatere primere.

Naša domovina je majhna, 16 milijonov prebivalcev, izmed teh je nekaj več kot en milijon Slovencev. Ostali so Srbi in Hrvatje. Država se je ravno začela najlepše razvijati, ko ji je vrst zlomila Hitlerjeva roka in en del tudi "Ustaši", to je Paveličeva banda. Zadnji so bili največji krvoločneži izmed vseh. Ubijali so na Hrvaškem na tisoč in tisoč ljudi, izmed teh največji del Srbov in Židov, pa tudi Hrvatov, ki niso bili z njimi v sporazumu. Izropali so trgovine, izganjali ljudi iz stanovanj, kradli denar, zlato in na zadnje ljudi zaprli v koncentracijska taborišča kjer so jih pretepali, in kjer so umirali od gladi in mraza pozimi. Medtem ko so ljudi pretepali in mučili, so morali biti drugi prisotni in vse to gledati. Lahko si mislite, koliko ljudi je izgubilo živce in tudi ponorelo.

V Sloveniji so požgali po cele vasi, na cestah polovili ljudi, največji del moških in jih vzeli kot talce ter jih ustrelili, če se je kakšnemu Nemcu vrtil zavil, po domače rečeno. — Tak primer je bil v septembru 1941. leta v neki vasi pod Smarno goro, blizu Ljubljane: Štirje nemški vojaki so ustavili avto pred neko kmečko hišo. Gospodarju hiše so ukazali: naj jim izroči 4 izmed njegovih hišera. Seveda so jih naši slovenski fantje takoj napadli in 3 izmed vojakov ubili. Četrtemu se je posrečilo zbežati. Seveda se je drugi dan takoj izvršil največji pokol. Proti večeru smo namreč videli nek plamen in drugi dan izvedeli, da so Nemci celo vas obkrožili in pazili, da nobeden izmed prebivalcev ni mogel zbežati, potem pa vse požgali.

Takih primerov smo imeli v Sloveniji večkrat, kajti pri nas je bilo partizanstvo najbolj razvito. Slovenci se nismo ustrašili smrti. Vse kar je le škodovalo sovražniku, smo napravili. Tudi po zaporih se je marsikaj odigravalo. Ljudem so

fasiisti dajali ricinovo olje in jih pretepali, ako tega niso izpili. Ljudje so bili bičani do krvi, potem pa so jim na rane nasuli poper ali sol. V prvih mesecih so zapirali samo moške. Pozneje pa so začeli isto tudi z ženami. Ker so poznali, da so dekleta delale iste sabotaže in še lažje, ker na nje izpočetka niso toliko pazili. Ali tudi to se je končalo in mnogo izmed naših deklet so si izbrala pot do smrti, nego da bi kakršnokoli stvar izdale.

Po nekaj mesecih, ko sem jaz skupno z družino že bil interniran v severni Italiji, so se koncentracijska taborišča vedno bolj napolnjevala. Izmed teh izgnancev je bilo največ mladine od 15. let pa do 26. leta in od teh jih je mnogo umrlo radi lakote, pa tudi od mraza, ker niso imeli kaj obuti in obleči.

Slovenija je jako trpela pod fašisti ali danes še mnogo bolj trpi, ko je vsa zasedena od nemške vojske. Ljudje so skoraj vsi zapustili svoje domove in se skrivajo v gozdovih pred največjim sovražnikom slovanskega ljudstva. Na žalost od teh ljudi marsikdo ne bo več videl doma. Saj vsak ni tako srečen, kot sem jaz, da sem sedaj že izven vsake nevarnosti in mi ni treba imeti strahu, da bi me Gestapo odpeljala.

Tudi moja pot do svobode je bila težka. Po propadu Italije sem 16. septembra 1943 zbežal iz internacije in se 6 dni klatil malo po vlakih, malo peš. Spal sem v samostanih in tudi jedel, dokler proti večeru šestega dne nisem prispel ves izmučen v Rim, seveda skupaj z družino.

Naša pot je bila še težja, ker nismo imeli dokumentov in jaz ter žena nisva govorila dobre italijanščine. Ali vse se je srečno končalo. V Rimu sem si našel stanovanje pri uradniku na železnici in nas je imel skrite skupaj z 2 drugima družinama za 8 mesecev, dokler niso prišle ameriške trupe in mesto zavzele. Kljub temu, da je bilo skrivanje beguncev in tujecev pod kaznijo, celo smrtno, se tega ni ustrašil in nas imel za 8 mesecev, nenaznanjene na policijski. Takih primerov je bilo jako malo. Lahko si predstavite, kako smo bili srečni, ko smo bili osvobodjeni onega stalnega strahu.

Mislím, da bo za enkrat dovolj. Jako bi me veselilo, Vas spoznati, cenjeni g. urednik in z Vami govoriti, ako bi hoteli še kaj nadaljnega izvedeti. V tabor v Fort Ontario hoste lahko prišli po 1. septembru, ker je od tedaj dovoljen vstop civilnemu ljudstvu.

Do nadaljnjega Vas iskreno pozdravljam in ostanem z vsem spoštovanjem Vam udani —

SPITZER FILIP.

O TAKOZVANI SREDINI

Radio govor prof. Boris Furlana.

Ponovno sem govoril s tega mesta o onih nesrečnih sinovih slovenskega naroda, katere je kriminalna klika prevzela in pregoljufala, da so se podali v službo okupatorja, in mu pomagajo v borbi proti OF. Maju je teh nesrečnežev, in njih usoda je zapetena, kolikor se ne javijo nemudoma najbližjemu poveljstvu NOV. Sodba zgodovine je neizprosna, in enako je sodba njene izvrševalca, ki mora v svrhu samoobranitve eliminirati iz svojega telesa kali kriminalne infekcije. O tih nesrečnih, kratkega ali zmešanega razuma, ne bom več govoril, in ne bom jih znova in znova pozival, naj svojo zmotno spoznanje, spregledajo in se podajo na pravo pot. Če jih doslej niso mogli prepričati razlogi etike in prosto človeške dostojnosti, in — kar je pri teh tipih odločilnejše — če jih zgolj sebični oportunistični račun še vedno ni uveril, da si morejo rešiti dolgo življenje samo, če tako delo izvedejo iz belogardističnih formacij in skušajo z aktivnim dejanjem oprati od sebe kri, ki so jo preli v bratomorni vojni, jim ni pomoči. Propadli bodo, neslavno in nečastno.

A za temi nesrečnimi zapejanci, kratkega ali zmešanega razuma, so stali ljudje z visoko razvitim preračunajnim razumom, a mrzlega srca. Da se ohranijo na oblasti, so si izumislili nečuvstvo laž, da je vera v nevarnost in da je borba proti OF verska dolžnost. Na lastno pobudo so organizirali, izrabljajoč verske institucije, razpredano ovačsko mrežo po vsej Sloveniji in jo postavili v službo okupatorja. Oni se organizatorji hotelo in plavogardističnih formacij za aktivno borbo ob strani okupatorja proti NOV. Ti ljudje niso kratkega ali zmešanega razuma. Sprevideli so že, da so stavili na napačno konja, in da težeje naci-fašističnim okupatorjem poslednje minute. Nekateri od njih so se že spravili na varno, v strahu pred svetim množevanjem naroda, in prepustili izvrševalce svojih ograbnih načrtov usodi. Nekateri pa

Ta račun takozvane sredine se ne bo posrečil, in važno je, da oni v Ljubljani, ki računajo na prizanesljivost, ali bolje rečeno, na naivnost zveznikov, to vedo. Nobena zunanja sila ne bo rešila kolaboracionistov, direktnih ali indirektnih, od zaslužene kazni, ki jih more rešiti in jim vrniti vrednote človeške dostojnosti, je slovenski narod sam. Slovenski narod je suveren, šel je skozi dolgo in trdo šolo življenja, ter bo pravičen in nepristranski sodnik.

London, 8. julija, 1944.

Kojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le privočno, da se poslužijo — UNITED STATES — odroma — G. A. N. A. D. I. A. N. POSTAL MONEY ORDER.

DR. D. S. DIBICH

(Govornik Slovensko)

45 Astor Place

Bible House

(4th Ave & 8th St.)

New York

Nasproti Wanamakerja

Telefon:

V uradu: GRamercy 7-6046

Na domu: CHelsea 3-2316

Uradne ure: Dnevno od 10 — 1

Ob večerih 5 — 7

DOMAČA FRONTA

Odmerek za sladkor štev. 33 veljaven od 1. sept. naprej Slatkorna znamka štev. 33 War Ration Book 4 stopi v veljavo za nakup pet funtov slatkorja dne 1. septembra t. l., je naznanil Urad za kontrolo cen. Kot druge slatkorne znamke, ki so zdaj v veljavi, bo ostala tudi znamka štev. 33 veljavna brez omejitve. Znamke, ki so zdaj veljavne za pet funtov so štev. 30, 31 in 32. Slatkorna znamka štev. 40 velja za pet funtov slatkorja za kuhanje vse do 28. februarja l. 1945. Načelo OPA je da stopi v veljavo po ena znamka za slatkor vsaka dva in pol meseca.

Položaj za papir je zelo kritičen

Harold Roeschenstein, poslovni iravnatelj Forest Products Bureau Urada za Vojno Produkcijo, je podal izjavo da popravi in objasni nekatera nesporazumljena glede položaja za lesno celulozo in papir v Zedinjenih državah. Naglašuje naslednje točke: (1) papir in karton sta danes dvojno izredno kritičnih materij, kljub temu da je produkcija papirne celuloze mogočno narasla; (2) vojaške sile nimajo nobenih resnih rezerv — vnaprotju stem kar trde nekateri krogi; (3) posledica je, da bo morda potrebno nekatere vojaške in druge bistvene važne zahteve kriti na ta način, da bodo dobave za civilne potrebe zmanjšane; (4) povečanje produkcije papirja in vseh papirnih proizvodov je najmoj potrebna.

Zgradbe za 5.600.000 vojnihi de' vcev

John B. Blandford Jr. ravnatelj National Housing Agency pravi, da znašajo hiše sezidane od 1940 sem preko 2.750.000 hiš za pet milijonov 600.000 vojnihi delavcev in njih redbin. Skoro vse zgradbe za vojne potrebe so le začasne in bodo po vojni porušene. Kar pa za zasebnici je zidanje za stalne hiše ter bo ostalo v rabi tudi po vojni. 90% privatnih hiš je financiranih po FIHA.

ŠIVALKE

na moških klobukih; dolga sezona. Vsaka dobi kite samo ene barve in blok za celo sezono.

Stalno delo.

DARTFORD HATS

719 BROADWAY

NEW YORK CITY

SONART

REKORDI

NOVE

SLOVENSKE PLOŠČE

Jerry W. Koprivick in njegov orkester

M346—Wedding Polka

(Ne bom se močila; Ti pa jest, pa židana marala)

Wedding Waltz

Slovenski Waltz

Poje Rupnick sestri

M394—Jeep Polka

(Mat' polico pečejo)

Marina — polka

575—Teretinka — polka

Na planinske valček

Lepe Melodije

Douglas University Tamburica

Orkester

M371—Na Marjanec, polka

Kje so moje rožice

Marička pegla—polka

Za tozadevali cenik in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.

422 W. 42nd St. NEW YORK

RAZGLEDNİK

KOLIČINA OBRTHNIH IZDELKOV V RUSIJI HITRO NAPREDUJE

Količina obrtnih izdelkov v Rusiji hitro napreduje — TL. V Rusiji se mudi že nekoliko mesecev bivši francoski minister Pierre Cot, ki je bil minister avijacije v Franciji, na kar je bil poslan v Sovjetsko Rusijo kot član posebne komisije, katere naloga je proučiti delo v zvezi z popravami in novo gradnjo vsega, kar so nemški barbari razdejali in uničili tekom okupacijske dobe. Tekom zadnjih štirih mesecev poteval je z imenovano komisijo po vseh pokrajinah Sovjetske Rusije, kjer so Nemci požigali in morili.

Ko se je vrnil v Moskvo je naznanil častniškim poročevalcem, da je tekom svojega potovanja prišel do zaključka in popolnega uverjenja, da Rusija ne namerava le vso napravljenko škodo popraviti in vse, kar so Nemci razdejali na novo zgraditi, temveč, da je vlada že pripravila vse načrte za nove zgradbe in vse drugo, kar je za udobno življenje vsega prebivalstva potrebno. Ti načrti segajo v bodoče dobo dolge vrste let, kar je za Sovjetsko Rusijo vedno značilno, ako uvažujemo "prijatelje" predvojne dobe.

Na primer: mnogo obratnih podjetij in tovarn, katere so vsled vojne premestili v Sibirijo le za dobo vojne, bode sedaj za stalno tamkaj ostalo. Posledice temu bode, da bodo tamkaj nastala velika in povsem nova mesta.

Vsled vojne se je preiskovanje sibirskih naravnih zakladov tako izvanredno pomnožilo, da bode napredek velikanske dežele za dolgo dobo desetletij zagotovljen in da bodo vse republike iztočno od Urala v vsakem, posebno pa še v zmotenem oziru zelo hitro napredovale. Tako na primer, so že zgradili lepe in moderne hotele v povsem novih in dosedaj "divjih" sibirskih pokrajinah.

Ko bode vojna končana, bode na stotisoče nečutih delavcev in vojakov pričelo z delom v

povsem novih oddelkih obrti in novih krajih prostrane dežele. Cot izjavlja, da se je sovjetska obrtna produkcija tekom zadnjih desetih let, kar sedemkrat podvojila, in da v nekaterih predmetih že nadkriljuje produkcijo v Zedinjenih državah. Vsled tega je pričakovati, da bode Rusija tekom prihodnjih desetih ali dvajset let, dohitela produkcijo Zedinjenih držav.

Glede življenja posameznikov v Rusiji, izjavlja Mr. Cot, da Rusija sedaj med ljudstvom ustvarja bas ono, kar so Nemci v Nemčiji in drugod hoteli uničiti. Naciji so namreč skušali doma in drugod znižati takozvani standard življenja vsega prebivalstva, tako z ozirom na vsakdanje življenje, kakor tudi na vzgojo mladine in splošnega zdravja. Predno so Nemci prišli v deželo, se je ruskim zdravstvenim oblastim posrečilo odpraviti razne bolezni, katere se pa sedaj vsled prihoda Nemcev zopet pojavljajo.

Kakor hitro morajo Nemci ostaviti in bežati iz kake pokrajine, ruske zdravstvene oblasti takoj poskrbe za to, da v one pokrajine nihče ne prihaja, kar znači, da so ruske oblasti ustanovile pravi "cordon sanitaire" proti razširjevanju "nemške kuge". Število bolnih je sedaj v Rusiji nekako toliko, kakor je bilo pred vojno iz pogleda razmerja števila prebivalstva, kakoršno je bilo v predvojni dobi. V nekaterih krajih so namreč Nemci pomorili izredno veliko število prebivalcev. Kjerkoli so namreč bili Nemci, tam so vprizorili nepopisna grozodejstva, katera prebivalstvo ne bode nikdar pozabilo.

Mr. Cot tudi naznanja, da kjerkoli je mogoče, vlada skrbi za to, da dobi prebivalstvo počitnice na ta način, da potuje v zdrave pokrajine, kjer jim je na razpolago, tudi gledališče, glasba in športne dejavnosti z vsakovrstnimi razvedrili in kar najboljše hrano.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES! KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena: 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TEKST POGODBE MED JUGOSLOVAN- SKO VLADO IN NARODNO OSVOBODIL- NIM SVETOM JUGOSLAVIJE

Narodno osvobodilni svet Jugoslavije in predsednik Kraljevske jugoslovanske vlade sta podpisala sledečo pogodbo:

1. Jugoslovanska kraljevska vlada bo sestavljena iz onih progresivnih demokratičnih sil, ki se niso kompromitirale v borbi proti Narodno osvobodilnemu gibanju. Glavna naloga te vlade je, da proži vso mogočo podporo Narodno osvobodilni vojski kakor tudi vsem onim, ki se bodo o dšedaj borili z enako odločnostjo proti skupnem sovražniku naše očetnine, ali pod pogojem, da se vsi ti pridružijo eni edini narodni fronti Naloga te vlade bo tudi, da zagotovi zalaganje jugoslovanskega ljudstva s hrano in da dobro pazi, da naša zastopništva v tujini in naši zastopniki v mednarodnih komisijah budno čuvajo naše narodne pravice, ter skrbijo za potrebe ljudstva in Narodno osvobodilne borbe Jugoslavije.

2. Narodno osvobodilni svet Jugoslavije in Kraljevska jugoslovanska vlada Dr. Ivana Šubašića bosta imenovala organe, ki bodo koordinirali sodelovanje v borbi proti sovražniku, v nalogi obnovitve dežele in v vodstvu znanje politike, ter na ta način čimprej omogočili setavo ene enotne državne uprave.

3. Narodno osvobodilni svet Jugoslavije smatra, da v tem trenutku ni nujno postavljati v ospredje in razvzemati vprašanje Kralja in monarhije, ker isto trenutno ne predstavlja zapreke sodelovanja med narodno osvobodilnim svetom Jugoslavije in vlado Dr. Ivana Šubašića, ker bilo je medsebojno sklenjeno, da bo končna ureditev organizacije odločena

Na osvobojenem teritoriju Jugoslavije
16. junija 1944.
Za Narodno osvobodilni svet Jugoslavije:
Predsednik Maršal Jugoslavije
J. B. Tito
Za Kraljevske jugoslovanske vlado
Predsednik Dr. Ivan Šubašić

TEKST DEKLARACIJE kraljevske jugoslovanske vlade od 8. avg. 1944

Tekst deklaracije Kraljevske jugoslovanske vlade se glasi:

"Sele po prihodu vseh njenih članov v London je bila Kraljevska jugoslovanska vlada v stanu, da ima svoj prvi plenarni sestanek 1. avgusta in da po temeljitem pregledu situacije izda sledečo deklaracijo, sprejeto na njenem drugem plenarnem sestanku dne 8. avgusta.

"Kraljevska jugoslovanska vlada smatra, da je nje sestava zadoščenjena narodne volje izražene v borbi in odporu proti sovražnikom ljudstva Jugoslavije, a istočasno predpogoji za reparacijo nanešenih krivic in odstranjevanje onih težkoč, ki so onemogočale obstoj in poglobitev prijateljskih odnosov med Velikimi zavezniki in nami samimi.

"V svojem delu bo vlada računala s temi fakti in v celini izvršila pogodbo, ki je sklenjena na osvobojenem teritoriju Jugoslavije dne 16. junija, med Predsednikom Kraljevske jugoslovanske vlade Dr. Ivanom Šubašićem in Predsednikom nacionalnega komiteja narodne osvoboditve Jugoslavije, Maršalom Josipom Brozom Titom.

"Ko prevzema na sebe nalogo, da dela na poboljšanje naše zunanje in notranje situacije, Jugoslovanska vlada smatra za svojo največjo dolžnost se pokloniti sto tisočim onih, ki so padli v boju s sovražnikom. Istočasno Kraljevska jugoslovanska vlada izraža svojo globoko hvaležnost celemu narodu za njegov odpor, katerega največji izraz je zajet v Narodno osvobodilni vojski Jugoslavije, ki je skozi tri leta borbe dosegla in ohranila

dragocene narodne in demokratske tekovine.

"Vlada priznava začasno administracijo ustvarjeno po Antifašističnem svetu in Nacionalnem komitetu osvobođenja Jugoslavije kot nujnost za čuvanje notranjega miru in reda in za pomoč ljudstva borecem Narodno osvobodilne vojske dokler ne bo mogoča sestava enotne administracije države.

"Mi smatramo, da so vsa gorja storjena v naših krajih po sovražnikih in njihovih rabljih veliki zločini, ki morajo biti najstrožje kaznovani. Mi obsojamo vse tiste, ki so javno ali tajno sodelovali s sovražnikom v katerem bilo delu države, ker oni so na ta način delali najhujšemu zločinu izdaje naroda in njegove svete dedovščine. Oni bodo kot izdajalci izročeni narodnemu sodišču.

"Kraljevska vlada kot zakonski zastopnik Kraljevine Jugoslavije med Zedinjenimi Narodi ima dvojno nalogo povezano z skupnim vodstvom vojne in za doseg smotrov skupne vojne a dosledno s popolnino izvršitvijo vseh onih nalog, ki bodo osposobile našo federativno državo, da postane dostojni faktor v graditvi in zajejanju jutrišnjega miru. S tem ciljem bo Kraljevska vlada posvetila vse sile, da bi jugoslovanska državna politika bila poljana v soglasju naših velikih zaveznikov in vseh Zedinjenih narodov.

"Vlada bo poizkušala prav posebno zbrati in zediniti vse demokratske sile v domovini s ciljem, da jim prinese čim skorajšnje osvoboditve od sovražnikov in njihovih sodelavcev. Vlada kliče ves naš narod, da se zbere v združeno borbo

no fronto pod poveljstvom Maršala Tita, tako dabi čimprej dosegli zmago nad sovražnikom ter se posvetili mirobiljubnemu in plodovitemu delu obnovitve dežele.

"Vlada bo morala osredotočiti vse svoje sile na izgradnjo notranjega miru bodoče demokratske in federativne Jugoslavije, organizirane po svobodni volji jugoslovanskih narodov. Vlada bo storila vse kar je v njenih močeh, da na najboljši način organizira obsežno Narodno osvobodilno vojsko Jugoslavije in vsega prebivalstva. Vlada bo skrbno pazila, da pripravi vse kar je važno za obnovitev države po vojni, v soglasju in sodelovanju s kompetentnimi institucijami in organizacijami Zedinjenih narodov. Vlada bo, v soglasju z zavezniki, delovala na tem, da se vsi kraji, kjer prebiva naše ljudstvo, osvobodijo in priključijo Jugoslaviji in da se takšni Jugoslaviji zajame popolna neodvisnost in suverenost. Kraljevska vlada smatra, da se zaenkrat odstrani vsa druga vprašanja notranje politike in da se vsi jugoslovanski državljani posvetijo disciplini in delu za korist države, za zmago nad sovražnikom v popolnem sporazumu z našimi zavezniki a posebno Veliko Britanijo, Zedinjenimi državami in Sovjetsko Rusijo.

Dr. Ivan Šubašić
Predsednik Kraljevske jugoslovanske vlade.

TEKST DEKLARACIJE Jugoslovanskega Nacionalnega Komiteja Osvobođenja podpisan 17-ga avgusta na osvobojenem ozemlju Jugoslavije

Tekst deklaracije Jugoslovanskega Nacionalnega Komiteja Osvobođenja se glasi:

"Narodno osvobodilno gibanje je od začetka naše borbe proti osvajanju uspešno, da zedini vse narodne sile. Vedite, da tega gibanja so vedno postavljali stvar osvobođenja države od barbarških fašističnih osvajanec nad vse druge posebne interese političnih in socialnih grup in razredov. Iz tega razloga tudi, ko so divjali najbolj krvave bitke z osvajanec in njihovimi rabljji, se je z vso silo delalo na tem, da se omogoči vsem, ki ljubijo svoj narod, da se zbere v zedinjeni fronti narodnega osvobođenja. Ta trud je z uspehom kronan.

"Zedinjena fronta narodnega osvobođenja velike večine prebivalstva Jugoslavije je postalo osnova oboroženega odpora celega naroda proti okupatorju. Na tej osnovi so formirani partizanski oddelki in redne enote Vojske narodnega osvobođenja Jugoslavije. Več kot dve in pol leti so resnične sile odpora Jugoslavije nezadovoljno gledale, kako so begunske vlade, ena za drugo, namesto da bi podprle nadlovelsko borbo narodov Jugoslavije za svobodo svoje domovine, trdoglavo nadaljevale na svojem sovražniškem stališču do Narodno osvobodilnega gibanja in skozi svojega ministra Dražo Mihajlovića vodile oborožen boj proti svojemu lastnemu narodu, na strani okupatorjev. Narodni poslanci na drugem sestanku Antifašističnega sveta dne 29. novembra 1943, so v svoji resoluciji obsojili izdajalsko delo begunskih vlad in izražajo trpljenje vseh narodov Jugoslavije, objavili zgodovinsko resolucijo o ustvarjanju federativne demokratske Jugoslavije.

"Narodno osvobodilno gibanje je v svojem gibanju katero je sprejel cel narod. Gibanje je obenem demokratsko in narodno, medtem moramo podčrtati, da imajo voditelji Gibanja narodnega osvobođenja Jugoslavije pred seboj eden edini važen smoter: boriti se proti okupatorju in njegovim hlapcem in zgraditi federativno demokratsko Jugoslavijo a ne, kakor nas naši sovražniki obtožujejo, la je naš cilj, da se uvede komunizem. Nadalje, kot je izraženo v resolucijah drugega sestanka Antifašističnega sveta od 29. novembra 1943, bodo narodi Jugoslavije v stanu, da na koncu te grozne vojne za osvoboditve in na temelju demokratskih načel, sami s svojo lastno svobodno voljo odločijo o obliki notranje vlade. Mi odbijamo vsako misel oboroženih sil gibanja narodnega osvobođenja, ki bi šla za tem da z uporabo orožja zapreči svobodno in popolno izraz narodne volje, ker Vojska narodnega

SLOVENSKA LIRA
"AMERIŠKA"
V PESMARICI
so vključene sledeče
slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko neč — moški zbor
4. Očišči zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speva, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Roči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO
50 centov
KOMAD

To so konkretne pesmi za moške in mešane zore, katere je uglasbil in v samorazloži izdal MA-TEJ L. HOLMAR, organiat in pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Podprite napad! — Kupujte bonde Vojnega posojila.

Note
za
KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO

35 centov komad —
3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jezeru
Kolo
- * Spavaj Milka Moja
Orphan Waltz
- * Dekle na vrtu
Oj, Marička, pehtijaj
- * Barčica
Mladi kapetane
- * Gremo na Stajersko
Stajerski
- * Happy Polka
Če na tujem
- * Slovenian Dance
Vanda Polka
- * Židana marea
Veseli bratci
- * Ohio Valley
Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
- * Helena Polka
Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj
Dol s planine

ZVEZEK 10 SLOVENSKEH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri:
Knjigarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

— STRAN 4. —

MATI... (Enodejanka)

Minea: To je res. Ne morem pa razumeti, zakaj se je potem zavzemal, da bi vas izpustili.

Mati: In po večini so vas tudi izpustili.

Peter: Zato, da bi nas spravil v belo gardo. Medtem ko smo mi stradali na Rabu in so umirali tam naši ljudje na tisoče — tedaj so se našli izdajalci, ki so se za par Judeževih grošev prodali zverinskemu tuju, da mu bodo pomagali zatreti slovenski punt. In iskali so kaline in organizirali fantaline, jim dali v roko italijansko orožje, da bi pobijali nas Slovence. Slovenci Slovence! Ker smo se uprli tuju! In med temi prodanimi dušami je tudi Boštjan. Zanj je bila to samo spet nova kupčija.

Mati: Beži, beži! Ne morem verjeti.

Peter: Zakaj pa mi je potem italijanska oblast ob izpustu naročila, da se moram javiti pri Boštjanu? In ko sem se javil, me je vabil, naj stopim v nekako milico, pristo-voljno protikomunistično milico. "Prostovoljno!" Pa mi je grozil, da pojdem v zapor, če ne pristopim. Protikomunisti milice! Smešno! Če je obramba naših vasi pred laškimi razbojniki in požigaleci komunizem, potem naj živi komunizem! Če je boj proti tuju, ki strelja naše ljudje, komunizem, potem postanem tudi jaz komunist!

Mati: Molči vendar!

Peter: Grozil mi je, a jaz sem mu povedal svoje in mu tudi zagrozil.

Mati: Kaj si ob pamet?

Minea: Meni je Boštjanov Ciril tudi govoril o tej milici, češ, da gre tudi za obrambo vere.

Peter: Za obrambo vere! Pa ravno Boštjan bo to govoril. Klerikaleci v vlado, Boštjan v cerkev, liberalci v vlado, Boštjan v Sokolski dom! Kakor mu je kazalao. Če bi zmagal fašizem in bi ostali Italijani tu, bi naše slovenske molitvenike sežgali, slovenska beseda bi bila izgnana iz cerkva in

ljubljski škof bi šel lahko za ministranta v Rim!

Mati: In si vse to povedal prav tako Boštjanu?

Peter: Prav tako in s prav temi besedami! — Zakaj pa ne?

Mati: Ti nesrečni fant! Saj si ob pamet! Italijane nam boš prikladal, hišo nam oropajo in požgo, mene in nas vse zapro, grunt nam propade.

Peter: Mati, naša borba se bide tudi za to hišo, za tale grunt. Pa ne samo za ta grunt, ki sega od hiše do potoka in do vrha hri-ba, naša borba se bide za veliki grunt, ki sega od Gorice in Celoveca do Sotle, do mornja, do Donave. Če tega velikega in lepega grunta ne rešimo in osvobodimo, potem bo propadel tudi ta le tvoj grunt in vzeti bo treba ali herasko palico v roko in se zgrubiti v svet, ali pa si zadržniti zanjko okrog vratu! In France!...

Mati: (ne več tako odločno) Ne govori mi o Francetu! Ni poslušal svoje matere, trma, kakršna je, in brez srea.

Minea: Mama, krivico mu delate. Še ko je odhajal na skrivaj mi je ob slovesu naročil, da vas pozdravlja in da vas ima rad.

Peter: Mama, France je storil prav. In jaz pojdem za njim.

Mati: Nikamor ne pojdeš.

Peter: Poslušal sem vas cel mesec in nisem šel. Zdaj ne zdržim več.

Mati: Nikamor ne pojdeš.

Minea: Ostani Peter, zaradi mame.

Peter: Ne morem, ne morem!

Mati: Se boš uprl svoji materi tudi ti?

Peter: Rajši bi videl, da bi šel z vašim pristankom. Ker mi ga ne daste, se bom uprl in šel, ker moram in ker vem, da boste kasneje vse razumeli in spoznali, da ne ravnate prav. Nekdo nam hišo zažiga nad glavo, vi pa mi branite gasit.

Minea: Peter!

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ \$3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem simbolj izveštati in izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(111)

Tekom sedmih ali osmih let je na tak način bila grofinja razdala več kakor milijon!

Grofič je bil gotovo uganil, kdo je skrivna ta rešiteljica, ki mu vselej pomaga iz največje stiske; brez njene pomoči bi se bil že davno sam umoril. A malopridnik niti na misel ni prišlo, da bi se materi zahvalil ali bi jo vsaj obiskal.

Mladi razuzdaneec ni imel več čustva, ni poznal ne hvaležnosti, ne sramu. Imel je samo še živalske nagone. Niti samega sebe ni več ljubil in le zadovoljujoč podlim svojim strastem se je osvedočeval, da še živi.

Grof Bussieres je bil že nekaj mesecev zopet v Parizu. Potovanje bi bil opustil. Utrujen, potr, je hotel v domovini pričakovati smrti.

Nekega dne dobi grofinja pismo. Podpis je bil: "Graf Bussieres."

"Gospa grofinja!" tako ji je pisal soprog. "Mislim, da vam moram naznanjati, da je najin sin, grofič Gontran Bussieres, nehal živeti. Razuzdanost njegova ga je umorila. Umrl je vsled svojega malopridnega življenja, in hvala Bogu, še dovolj rano, da ni mogel imena svojih pradedov neresljivo omadeževati. Žalostno, a resnično je: smrt njegova ni nesreča. Izvedel sem po tretji osebi, kaj ste storili Vi v zadnjih letih zanj, od takrat namreč ko me je njegovo vedenje prisililo, da sem ga prepustil njegovi usodi. Ne meni, ne Vam se ni posrečilo da bi ga rešila.

Smrt ga je rešila sama. Ona je šla za otroke in za — starše! Njegova smrt je milost, ki je nama izkazuje Bog!"

Ko prebere grofinja to pismo, se zapre v svoj črni salon ter tam moleč prebije ves dan.

Drugi dan pa obleče služabništvo v gradu na grofinjin ukaz žalno obleko.

Štirinajst dni pozneje se ustavi voz, ki je prihajal iz Clamecyja, pred gradom grofinjinim. Dva moža stopita z voza. Bilo je neke nedelje.

"Počakajte naju v gostilni," reče starejši kočijažu. "Ako bi naju ustavljali na d'Arfeuillen, se sami lahko odpeljete po kosilu v Clamecy."

"Dobro, gospod!"

"Kako čudno mi je pri srečanju!" opomni mlajši popotnik. "Sreč mi bide tako močno, da se bojim, da mi počim."

"Pa! Le korajžo, korajžo!" odgovori drugi, nasmehljajši se. "Saj se nimaš ničesar bati, pač pa upaš!"

"Grad je v istini lep!"

"Ali ti nisem pravil? Samo bolj tih in bolj zapuščen se mi zdi, kakor navadno."

"V istini, mrtvaška tihoča!"

"Kakor v grobu!"

"Meni je prav mrz!"

"Nasmehljaj dobre grofinje te že ogreje! Le pojdi!" ... Leon je sledil Gošu, ki je pozvonil.

Kmalu pride odpirat belolasi starček ki je nosil žalno oblačilo in imel okoli roke črn pajčolan.

Ko ugleda grajski služabnik starejšega obiskovalca, vsklikne veselo: "Naš marionetar je tu!"

"Ah, dobri gospod Bricard me spozna takoj!" odvrne Goš radostno.

"Jaz sem v istini, gospod Bricard, Jerome Goš, z dušo in telesom, s krvjo in mesom!"

"In zmerom ste veseli, kaj ne da?"

"Da, vesel sem, kakor takrat, ko sem tu v gradu vsem budil veselje, celo gospej grofinji!"

"Govorili smo čestokrat o vas, Goš, ter obžalovali, da vas ni nič več videti. Zmerom le žalost — to je dolgočasno! Tu ne govorim o sebi, saj sem že star mož; pa saj je tukaj več mladih ljudi, ki bi radi bili malo veseli. Ste li prinesli svoje marionete seboj?"

"Ne, ljubi gospod Bricard! Prišla sva le slučajno mimo. In ker je gospa grofinja bila zmerom tako prijazna proti meni, mislim, da storim prav, če jo ob tej priliki obiščem."

"Tedad nimate seboj malih svojih možiceljev? Sicer, da ste jih tudi seboj prinesli, bi bilo zastoj. Kajti zdaj ne mislimo na veselice v gradu, in gotovo ne bi bili smeli vršiti svojih iger."

"Moj Bog!" zakliče ves v strahu. "Vi nosite žalovanje. Bi li bila gospa grofinja ..."

"O, hvala Bogu, naša ljuba gospa grofinja je prav zdrava."

"Ah, zopet lažje diham!" pravi Goš ter vzdihne, kakor da mu je padel kamen od srca.

Leon je molčeč poslušal; obhajali so ga isti občutki kakor njegovega rednika.

"Po kom pa nosite žalovanje?" povpraša Goš.

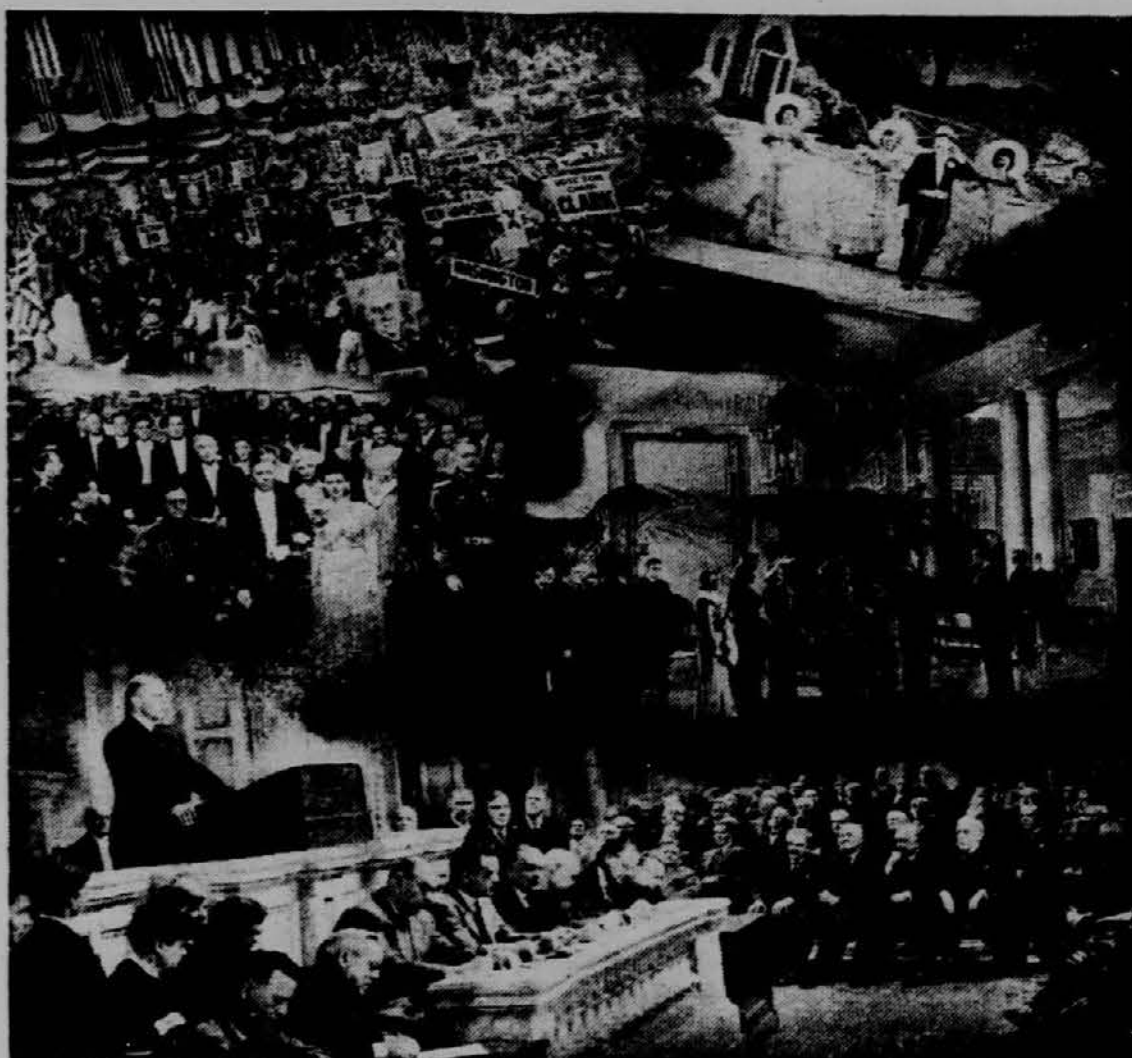
"Po gospodu grofiču Gontranu Bussieresu, edinemu sinu grofinje."

"O moj Bog!" de je Goš, "kako hud udarec za blago dobro gospi!"

"No, no!" odvrne služabnik, "med nami rečeno: grofiča baš ni škoda. Sicer ga gospa grofinja skoro ni poznala. Prišel ji ni nikoli pred oči. Pa bil je vendar njen otrok! In potem je tudi to trdo, da ni nobenega več tu — nobenega sina, nobenega dediča! In toliko milijonov ostane — za koga li? To ve sam Bog!"

(Nadaljevanje sledi.)

Prizor iz sijajnega, veleznanimivega filma "Wilson",

pretresljiva panorama, polna ameriškega duha, sedaj v Roxy Theatre, 7. Ave in 50. cesti, N.Y.

Gledališče ... Kinematograf ... Radio

"Wing and a Prayer"

Najbolj zanimiv 20th Century-Foxov film je "Wing and a Prayer", ki kaže matično ladjo v akciji. Film igrajo v Globe Theatre, Broadway in 45th Street in v Gotham, Broadway in 47th St. V njej nastopajo Don Ameche, Dana Andrews in William Eythe. Igra daje vse priznanje junaškim mornarjem, ki se bore na Pacifiku. Film je poln šala, dogodovčin in zabave na krovu ladje. Kaže pa tudi izbornu strategijo, ki je dovela do sijajne zmage nad Japonci na Midway.

Matična ladja je poslana na Pacifik, da sprejme aeroplane. Ko pa aeroplani pristanejo

na krovu, dobe letalci naročilo, da se s sovražnikom ne spuste v boj. Letalci so začudeni. Ladja se odpravi po morju, ki je polno japonskih ladij in tukaj se razvija dramatično življenje na ladji.

Eddie Bracken bo osebno nastopil v Paramountu

Eddie Bracken, ki igra vodilno vlogo v "Hail the Conquering Hero", v sredo osebno nastopil v Paramount Theatre, ko bo Preston Sturgesov film kazan že četrti zaporedni teden. Bracken bo v torek prišel iz Hollywooda. V filmu nastopajo Ella Raines, William Demarest in Raymond Walburn.

TEKST DEKLARACIJE

(Nadaljevanje z 3. strani.)

je rezultat zmag našega naroda nad okupatorjem in njegove vami rablji. Zato pomeni tako važen korak k končni likvidaciji gnusne in kriminalne zarote odkritih kot spretno prikritih zarotnikov od Nediča in Pavelića pa do Draže Mihajlovića, ki so sprejemali orožje od okupatorjev s tem, da se borijo proti naše Narodno Osvobodilne Vojske in našega naroda. Ni dvoma, da bo ta pogodba zelo važen prispevek ocvrstitvi edinstva naših narodov v njihovi težki borbi proti okupatorjem in njihovim rabljam.

"Za one, ki so se izven in se bojijo te pogodbe to je zadnje povabilo, da sodelujejo v gibanju Narodnega osvobodjenja in store svojo dolžnost do njihove mučeniške očetnjave. Ta sporazum je končno in odločno povabilo vsem zavednim Srbom, ki služijo okupatorju in ki se borijo proti svojega lastnega naroda pod Nedičem in Dražo Mihajlovičem, da pristopijo k Narodno osvobodilni vojski Jugoslavije, vsem Hrvatim, posebno Domobrancem in Ustašem, ki so se borili na strani okupatorja proti svojem lastnemu narodu in proti zavezniškim našim lastnim narodov skoro tri leta, in na ta način prizadeli svoji hrvaški domovini veliko sramoto. To se tudi odnaša na slovenske Domobranci, ki so bili organizirani po izdajalcu Rupniku, da se borijo proti svojem lastnemu narodu na strani

nemškega okupatorja. Ni več mogoče, da se bi kateremu odpuščalo v tem trenutku, ko se narod bori za življenje in smrt. Nobeden partijski ali katerikoli interes ne more opravičiti one, ki so izven ali celo služijo okupatorju. Fronta naše narodne borbe za osvobodjenje je dovolj široka za vsakega, ki ljubi svoj narod in ki je zares pripravljen, da se bori z orožjem v obrambi svoje svobode, da ne bi našel v njej svojega prostora.

"Da končamo, hočemo naglasiti kako je materialna podpora, ki je dana naši Vojski narodnega osvobodjenja s strani naših velikih zavezniškov Velike Britanije, Zedinjenih Držav Amerike in Sovjetske Unije, koristna in občutna ter mi tem potom izražamo našo hvaležnost za to podporo. Mi verjamemo, da bodo naši zavezniški nadaljevali z vso mogočo pomočjo tudi v bodoče, tako da bodo narodi Jugoslavije s svojo Vojsko narodnega osvobodjenja v mogočnosti,

da store čim več v skupnem naporu za končno zmago nad sovražnim okupatorjem.

Podpisani: J. B. TITO

Predsednik: Nacionalnega Komiteta Osvobođenja Jugoslavije.

—ZOJSA.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

RADIO CITY MUSIC HALL

Izložbeni prostor Naroda Rockefeller Center, New York

Svetovna premiera mogočne slike o ljubezni in pogumu — sloneča na Pearl Buck — in veliki noveli. Povest o dekletu, ki je navduševala bojevnike na Kitajskem!

"DRAGON SEED"

KATHERINE HEPBURN

Walter HUSTON — Akim TAMIROFF

Aline MACMAHON

Naj veliki odraz: "SKY HIGH", ki doseže višek melodije in beska — nastopajo: Rockettes, Glee Club, Corps de Ballet in Music Hall Symphony Orchestra.

Največji Svetovni Film v 50. Letih!

DARRYL F. ZANUCK-ov

"WILSON"

V TECHNICOLOR

ROXY

7th Ave. in 50th St.

New York City

"HAIL THE CONQUERING HERO"

EDDIE BRACKEN

ELLA RAINES

WM. DEMAREST

Sijajen "osebni" prizor na odru — Vaughan Monroe in njegov orkester; Gilmason in Jane Slater, — Posebna dodatna privlačnost Gene Sheldon.

PARAMOUNT

THEATRE

Broadway in 43rd Street

New York

Prva filmska drama matične ladje v akciji! Dejanje polna povest ladje z misijo ... Može pri volji — ubiti Japonce! Presunljiva povest o nevarnosti na morju ... Junaki letalci dodeljeni raj — naj nevarni poti, kateri je vozila ladja v boj proti Japoncem ... povračilo na Pacifiku.

"WING AND A PRAYER"

POVEST O MATIČNI LADJI X

DON AMECHE

WILLIAM EYTHE

SIR CEDRIC HARDWICKE

Igra tako velika, da mora biti kazana ob istem času v dveh gledališčih.

GLOBE

Broadway in 45th St. New York

DANA ANDREWS

CHARLES HICKFORD

RICHARD JAECKEL

In briljantem pomožni zbor.

GOTHAM

Broadway in 47th St.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23,

RAČUN ZA MESEC JULIJ 1944

Bilanca 30. junija — na banki\$19,378.70
Ročna blagajna2424

\$19,403.04

DOHODKI:

Podruž št. 1—SANS, Detroit, Mich.	\$ 100.00
" " 6— " Ely, Minn....	66.50
" " 8— " W. Newton, Pa.	12.80
" " 11— " Ambridge, Pa.	58.50
" " 12— " W. Aliquippa, Pa.	13.20
" " 13— " Niles, Ohio ..	22.50
" " 15— " Springfield, Ill.	6.78
" " 16— " Aurora, Minn.	75.00
" " 22— " Midway, Pa. .	20.00
" " 23— " St. Louis, Mo.	10.50
" " 24— " Virden, Ill....	6.71
" " 32— " Cleveland, O. .	6.00
" " 33— " Bridgeport, O. .	3.00
" " 44— " Traunik, Mich.	20.00
" " 45— " Sheboygan, Wis.	2.20
" " 46— " Brooklyn, N.Y.	19.70
" " 47— " Pueblo, Colo. .	5.00
" " 53— " Johnstown, Pa.	120.00
" " 54— " Chicago, Ill....	23.00
" " 55— " Strabane, Pa. .	100.00
" " 56— " Milwaukee, Wis.	100.00
" " 59— " Brooklyn, N. Y.	22.00
" " 63— " Brooklyn, N. Y.	49.15
" " 67— " Los Angeles, Cal.	18.00
" " 69— " New York, N. Y. .	48.00
" " 74— " Sheboygan, Wis.	7.00
" " 78— " Bridgeville, Pa.	33.00
" " 84— " New York, N. Y.	35.50
" " 86— " Elizabeth, N. J.	3.75
" " 87— " Brooklyn, N. Y.	20.00
" " 91— " Chisholm, Minn.	2.00
" " 93— " Brooklyn, N. Y.	11.00
" " 94— " Hostetter, Pa.	10.00
" " 97— " Newark, N. J. .	2.75
" " 98— " Export, Pa. .	10.00
" " 101— " Greensburg, Pa.	12.00
" " 102— " Forest City, Pa.	85.00

Društvo št. 85 SNPJ, Republic, Pa. . 10.00

Fred Petek, West New York, N. J. (via

Glas Naroda) 2.00

Louis Steblay, Chicago, Ill. (nabral med ro-

jaki v Chicagu in okolici) 37.00

Ludvik Mutz, Brooklyn, N. Y. (nabrano na

ženitovanju rojaka Louisa Mayerja, iz

Clevelanda, O.) 40.00

Frank Buh, U.S.N. \$10.00, August in Ma-

rion Grum, Chicago, Ill. \$10.00, —

Skupaj 20.00

Društvo št. 265, SNPJ, Southview, Pa.

\$15.00, Anton Rupar in John Zabkar,

nabrala \$28.00 43.00

Federacija SNPJ društev za Westmore-

land okraj, Penn. 31.00

Federacija angleško poslujočih društev

SNPJ, za zapadno Pennsylvanijo.. 20.00

Skupni dohodki v mesecu juliju..... \$ 1,363.54

\$20,766.58

IZDATKI:

Najemnina urada\$ 50.00

Čiščenje urada (za dva meseca) .. 6.00

Dobrodelniški davek 28.60

Davek socialne zavarovalnine 9.10

Dva tisoč (2000) frankiranih kuvert

ekspres 3.87

Potni in vozni stroški 141.03

Plača uslužbenca (2 tedna) 64.90

Razsvetljava 1.00

Klišeji 12.00

Stroški seje eksekutive 1. julija.... 152.00

Telegrami 4.69

Trak za pisalni stroj 1.00

Skupni izdatki \$ 539.47

Gotovina v blagajni 31. julija 1944.. 20,215.46

Ročna blagajna 11.65

\$20,766.58

MIRKO G. KUHEL, izvršni tajnik

VINCENT CANKAR, blagajnik

OTATTELJEM je smano, kako se je vse podratilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?